

температура опускалася до мінус тридцяти, а вдень підвищувалася до мінус двадцяти, що було цілком терпимо.

На екваторі крапелька роси тремтить і виблискує на пелюстці **ікзори**. На квітку летить **бабка – метелик** і своїм прозорим крильцем скидає крапельку в струмок. З струмочка крапля потрапляє в маленьку річку, потім у велику і, нарешті, в океан.

Через деякий час **гарячий сонячний промінь перетворює крапельку в атом пара**, частинку хмари, гнаного південним вітром до областей далекої Півночі. Там крапельку підхоплює мороз, і вона перетворюється в сніжинку. Сніжинки, з'єднуючись, вкривають навколо полярні країни на довгі місяці, поки не пригріє сонце і не перетворить їх на крапельки води. Налетів студений вітер який перетворює крапельки в крижані кристали. Кристалики зливаються з льодовиком і разом з ним повертаються в океан.

Список використаних джерел:

1. Корнєєв В.П. Педагогічні технології і географія (теоретичний аспект) Крєзнавство. Географія. Туризм. – К.: Ред. Школа, 1991., ст. 3–4.
2. Гергуль С.М. Сугестивна технологія та її зміст. Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка. Кафедра педагогіки та методики викладання іноземних мов. Режим доступу: <http://www.bestreferat.ru/referat-211322.html>
3. Зязюна І.А. Основы педагогического мастерства. – М., 1989., ст. 16–21.
4. Луї Буссенар. Без гроша в кармані. Пригоди в країні левів. Пригоди в країні тигрів. Пригоди в країні бізонів. Ставропольський фонд культури. 1992., ст. 188.

Каплієнко В.О.

вчитель географії,

спеціаліст вищої категорії, «вчитель методист»,

Криворізька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 59

ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ШКОЛЯРІВ НА ПРИКЛАДІ ДІЯЛЬНОСТІ В ЛАНДШАФТНОМУ ЗАКАЗНИКУ МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ «ВІЗИРКА»

Екологічне виховання учнів вКЗШ№ 59 в співпраці з відділом охорони навколишнього середовища ПАТ ІнГЗК проводять прибирання побутового сміття та висадку рослин (саженців, порослі, насіння) в заказнику місцевого значення «Візірка». Для роботи на само відновлювальних відвалах кар'єру залучаються учні 1–10 класів. Учні початкової ланки восени збирають насіння дикоростучих рослин, а учні 5–6 класів відповідають за їх збереженням та проростанням. Навесні екологічні десанти 7–10 класів під керівництвом відділу охорони навколишнього середовища проводять їх висадку.

Найактуальніша проблема сьогодення – це жорсткий вплив людини на довкілля. Ріст промисловості і пов'язане з ним утворення індустріальних агломерацій, прикладом якої є місто Кривий Ріг, розширення транспортного сполучення, інтенсифікація виробництва призводять до надмірного антропогенного навантаження [Основи екології: Теорія та практикум].

Вибір даного району об'єктом дослідження не випадковий. Для міста Інгульця та його околиць характерна наявність відвалів, утворених внаслідок видобутку залізної руди відкритим способом. Відповідно до проблеми проекту «зменшення техногенного навантаження на довкілля Інгульця», з метою оздоровлення та зберігання околиць міста Інгульця, запобігання та стабілізації техногенного

навантаження на оточуюче середовище, зменшення впливу на нього відвалів необхідно провести озеленення та збереження існуючих біогеоценозів був створений ландшафтний заказник місцевого значення «Візирка». Територія заказника та прилеглих до них відвалів та порушених земель складає 121 га. «Візирка» характеризуються своїм самовідновленням і утворення різних вторинних екосистем, як саморекультивованою природною територією. Навколо кар'єрів виросла деревна і трав'яна рослинність (більше 40 видів), а озера заселили водоплаваючі птахи, риба, та інші живі істоти. Тут самостійно утворився горно-озерний ландшафт з вторинною екосистемою [Положення про ландшафтний заказник місцевого значення «Візирка»].

Щорічно, з 2004 року до Дня Довкілля проводиться екологічна декада – учні школи № 59 в співпраці з відділом охорони навколишнього середовища ПАТ ІнГЗК проводять прибирання побутового сміття та висадку рослин (садженців, порослі, насіння) в заказнику місцевого значення «Візирка». Для роботи на само відновлювальних відвалах кар'єру залучаються учні 1- 10 класів. Учні початкової ланки восени збирають насіння дикоростучих рослин, а учні 5–6 класів відповідають за їх збереженням та проростанням. Навесні екологічні десанти 7–10 класів під керівництвом відділу охорони навколишнього середовища проводять їх висадку.

Для виконання Закону України «Про позашкільну освіту», в відповідності з Указом Президента України від 01.04.2005р. № 575\2005- програмою виходу з екологічної кризи м. Кривого Рога та з метою об'єднання зусиль, спрямованих на визначення шляхів поліпшення екологічного стану прилеглих територій міста Інгульця в КЗШ № 59 творчою групою вчителів під керівництвом Каплієнко В.О. та учнів було створено товариство «Паросток». Керує роботою координаційний центр шкільного творчого екологічного об'єднання «Паросток» – вчитель географії: Каплієнко В.О, а в екологічних акціях допомагають вчителі різних ланок школи [«Заходи по відновленню, охороні та збереженню ландшафтного заказника місцевого значення «Візирка» на період 2014–2018 р.»].

Екологи школи № 59 бажають зберегти ландшафтну привабливість і красу, біологічне різноманіття заказника місцевого значення «Візирка» та околиць Інгульця. З цією метою координаційний центр шкільного творчого екологічного об'єднання «Паросток» розробили програму дій.

Товариство вивчає екологічні проблеми Криворіжжя та пропагує екологічні знання на прикладі ландшафтного заказника місцевого значення «Візирка» серед учнів та батьків закладу, а також проводить конференції, флешмоби, круглі столи для мешканців міста. Досвід діяльності нашої школи постійно висвітлюється в місцевій пресі «Інгулецький вісник», «Червоний гірник».

А знання набуті школярами під час екологічних десантів стають різними тематиками для написання науково-дослідних робіт по географії, біології, хімії, екології.

Отже, ландшафтний заказник місцевого значення «Візирка» слугуватиме екологічною основою загального оздоровлення природного оточення індустріального регіону Інгульця. А походи вихідного дня, екологічні екскурсії допомогатимуть у вихованні активної екологічної позиції особистості в справі охорони оточуючого середовища Криворіжжя та України.

Список використаних джерел:

1. Основи екології: Теорія та практикум. Навчальний посібника / ред. Г.О. Білявський, Л.І. Бутченко, В.М. Навроцький. – К., 2002. – 105 с.
2. Екологія та охорона навколишнього природного середовища. Навчальний посібник. / «Лібра». К. «Знання», 2002. – 243 с.
3. . Положення про ландшафтний заказник місцевого значення «Візирка». 54 с.
4. «Заходи по відновленню, охороні та збереженню ландшафтного заказника місцевого значення «Візирка» на період 2014–2018 р.»